

Ting, som eventuelt maatte have Interesse for ham. — I det Hovedforslag, som er stillet af Udvalget med Undtagelse af et enkelt Medlem, deltager min Meningsfælle og jeg, fordi det i alt væsentligt bevarer status quo og ikke forringer den nuværende Valglov ved at gennemføre de Ændringer, Indenrigsministeren havde foreslaaet for Hovedstadens Vedkommende og ved at fjerne Overføringsprincippet, og fordi det indfører visse Smaaændringer vedrørende Stedfortrædere m. m., som var nødvendige, og endelig fordi det giver Lovhjemmel for en Praksis, som maaske ellers maatte betegnes som tvivlsom. Den gældende Lov fastsatte, at Partilister skal anmeldes. Indenrigsministeriet har imidlertid fortolket dette „skal“ som et „kan“ og tilladt, at en Partiliste ikke blev anmeldt. Dette kan forklares, thi Lovforslaget fik, hvad jeg ofte kritiserede, en Form, hvorefter man ikke havde nogen bestemt juridisk Personlighed, at holde sig til som den, hvem Anmeldelsespligten paa hvilede. Nu foreslaar man en Ordning, hvorefter Partilisteanmeldelse kan ske, og der gives Regler for, hvorledes der gaas frem, hvis den udebliver. Da Valgloven med den Form, den vil faa med disse Ændringer, kun faar en midlertidig Karakter, idet alle er enige om en grundigere Kommissionsbehandling af hele dette Spørgsmaal, har vi ingen Betænkelighed ved at stemme for dette Forslag fra Udvalget eller næsten hele Udvalget, uagtet vi selvfølgelig for vort Vedkommende havde maattet ønske en klarere Ordning. Jeg har oftere fremhævet dette og skal ikke udførlig gentage det, men kun sige, at den klareste Udformning af Valg efter den Regel, der her gælder, Forholdstalsvalg i Form af Enkeltvalg med Stemmeoverføring, vilde være en Ret for Vælgerne til selv at bestemme i alle Tilfælde, til hvilken Kandidat deres Stemme skulde overføres, hvis den ikke blev anvendt til den Kandidat, de først og fremmest foretrækker, og dernæst som supplerende Bestemmelse, i hvert Fald i en Overgangstid, en Adgang til at opstille Partilister. Dette har der imidlertid ikke kunnet opnaas Enighed om nu, men man maa haabe, at den kommende Kommission, som grundigt vil gennemgaa dette Spørgsmaal — og som navnlig sikkert vil faa Lejlighed til at studere og drage sine Slutninger af de store banebrydende engelske Forholdstalsystemer, som for Resten hviler paa den geniale danske Forholdstals-teoretiker og -praktiker Andraes Arbejde —, derved vil komme bort fra den Uvillie, som man for Øjeblikket, væsentligt paa Grund af Ukendskab, nærer over-

for Tanken om en videregaaende Nummeringsret for Vælgerne.

Under IV har et Mindretal bestaaende af socialdemokratiske Medlemmer og to Medlemmer af Venstre opstillet et Forslag, som bevarer Overføringsretten, men som i Stedet for den forudgaaende Partianmeldelse af en Liste tilvejebringer en Partiliste igennem selve Valgets Resultat. For de Bestræbelser, som er nedlagte i dette Forslag, og for den Tanke, som først udkastedes, og som laa til Grund for Arbejdet, har vi fra vor Side haft adskillig Sympati, thi det Princip at lade de Procentantal, der opnaas i Kredsen, være bestemmende for Partilistenummereringen, indeholder en Styrkelse af selve den i denne Valgmaade nedlagte Tanke, at Arbejdet skal ske indenfor Opstillingskredsen, at det er Arbejdet i Opstillingskredsen, der belønnes. Ved Gennemførelsen af disse Tanker vilde Hovedinteressen for en Kandidat være knyttet til Arbejdet i Opstillingskredsen. Dette er en Udformning af Hovedtanken i selve Valgloven, og vi havde derfor Sympati for det. Imidlertid var det paa nærværende Tidspunkt vanskeligt at komme helt igennem den praktiske Udformning af Forslaget. Blandt andet har jeg maattet henlede Opmærksomheden paa, og andre har gjort det samme, jeg tror ogsaa den højtærede Indenrigsminister, at naar man lod det Stemmetal, Partiet opnaaede i Kredsen, være bestemmende for den i Opstillingskredsen opstillede Kandidats Placering paa Partilisten, kunde man naa til det ejendommelige Resultat, at en Kandidat, som i sin Opstillingskreds ikke fik synderlig mange Stemmer, men hvis Parti fik mange Stemmer i Kredsen, blev placeret øverst. Vi har jo haft Eksempler derpaa fra det sidste Valg, navnlig fra Valget i Aarhus, hvor en Kandidat var opstillet i en Opstillingskreds, men kun fik et Mindretal af Partiets Stemmer. Jeg sigter til Forholdet mellem Frøken Ankersteds og Hr. Holsteins Stemmetal. Frøken Ankersted vilde efter denne Regel være placeret under Hensyn til de Stemmer, som Hr. Holstein fik. Derfor er der i selve denne Udformning Ting, som maa paakræve nærmere Undersøgelse: om det ikke, snarere end at det var Partistemmerne i Opstillingskredsen, som skulde bestemme Kandidatens Plads paa Partilisten, burde være selve Kandidatens Stemmetal i Opstillingskredsen. Men helt bortset herfra vilde der paa nærværende Tidspunkt — hvor man er saa langt fremme med Valgearbejdet, hvor Opstillinger har fundet Sted — ikke mindst i Hovedstaden for forskellige Partier, som kunde ønske at